

Granskning av Malmö stads delårsrapport 2023

Revisionskontoret

Diarienummer: SR-2023-3

Beslutad av revisorskollegiet: 2023-10-25

Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

Granskningsansvariga

Sakkunnig från revisionskontoret: Fredrik Edler, certifierad kommunal yrkesrevisor samt Katarina Persson, kommunal yrkesrevisor.

Kvalitetsgranskare: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal yrkesrevisor.

Sakkunniga revisorer har prövat sitt oberoende med mera i enlighet med Skyrevs rekommendation och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Omslagsfoto: Pierre Ekman.

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Granskningens omfattning	5
3	Delårsrapportens innehåll	5
4	God ekonomisk hushållning	6
4.1	Ekonomi	6
4.2	Verksamhetsmål.....	7
4.3	Finansiellt mål	8
5	Balanskrav	9
6	Redovisningsprinciper	10
7	Drift- och investeringsredovisning	11

1 Sammanfattning

Delårsrapporten bedöms innehålla de delar och upplysningar som krävs enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation R17 Delårsrapport.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens förväntade utveckling avseende *ekonomi* utifrån kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Balans- och resultaträkning med tillhörande noter har för perioden januari - augusti 2023 stämts av mot Malmö stads ekonomisystem utan väsentlig avvikelse.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens förväntade utveckling avseende *verksamhet* utifrån kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen har rapporterat att förväntad förflyttning kommer att uppnås för nio av målen och delvis för fyra av målen. Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att den förväntade förflyttningen mot kommunfullmäktiges mål till övervägande del kommer att uppnås under året.

Noterbart är att kommunstyrelsen gör bedömning av förväntad förflyttning mot måluppfyllelse för helåret trots att nämnder och helägda bolag endast rapporterat utfallet per 31 augusti 2023 och inte rapporterar någon prognos för helåret 2023.

Noterbart är vidare att förväntad förflyttning gällande kommunfullmäktigemålet *Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser* prognostiseras att uppnås trots att exempelvis funktionsstödsnämnden bedömt målet som inte uppnått och miljönämnden bedömt målet som delvis uppnått för perioden januari - augusti. Vad gäller miljönämnden har de i delårsrapporteringen redogjort för att Malmö stad ytterligare behöver öka takten på klimatomställningen i stadsutvecklingen för att klara stadens högt uppsatta mål.

Noterbart är även att kommunstyrelsen kan bli tydligare och mer transparent med vilka kriterier och bedömningsgrunder som används vid bedömning av förväntad förflyttning mot respektive kommunfullmäktigemål.

Vi konstaterar därmed att avrapporteringen av verksamhetsmål i delårsrapporten saknar tillräcklig tydlighet och som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar och utifrån helårsprognos 2023 följt upp indikatorerna till kommunfullmäktiges finansiella mål som visar att kommunen kommer att uppnå det finansiella målet vid räkenskapsårets slut.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Kommunstyrelsen bedöms ha genomfört en balanskravsutredning utifrån gällande normering och lämnat en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognos 2023. Balanskravsutredningen visar utifrån helårsprognosen och efter justeringar ett positivt balanskravsresultat om 250 mnkr.

Delårsrapporten bedöms innehålla de upplysningar och information kring redovisningsprinciper och beräkningsgrunder som krävs enligt RKR:s rekommendation.

Drift- och investeringsredovisningen bedöms överensstämma med rekommendation från RKR som gör gällande att en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ska ingå i delårsrapporten.

2 Granskningens omfattning

Revision av Malmö stads delårsrapport 2023 omfattar granskning och bedömning inom följande områden:

- Delårsrapportens innehåll
- God ekonomisk hushållning
- Ekonomi
- Verksamhetsmål
- Finansiellt mål
- Balanskrav
- Redovisningsprinciper
- Drift- och investeringsredovisning

Revisionen sker i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer. Revisionsarbetet bedrivs enligt god revisionsmetod för yrkesrevisorer som den uttrycks i SKYREV:s vägledningar och rekommendationer.

3 Delårsrapportens innehåll

Kommunstyrelsen har upprättat delårsrapport 2023. Av lag om kommunal bokföring och redovisning 13 kap. 2 § framgår att delårsrapporten ska innehålla en resultaträkning, en balansräkning, och en förenklad förvaltningsberättelse.

Den förenklade förvaltningsberättelsen ska enligt rådet för kommunal redovisning rekommendation R17 Delårsrapport minst innehålla:

- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.

- Upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Delårsrapporten ska även innehålla upplysningar i not om:

- att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen;
- stora variationer i när under året intäkter och kostnader uppkommer (säsongsvariationer eller cykliska effekter), vilket gör att utfallet för delårsrapporten väsentligt avviker från årsprognosen;
- erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag;
- karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat;
- effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden;
- förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början.

Dessutom ska en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå. Det är upp till varje kommun att avgöra om de kommunala koncernföretagen ska omfattas av delårsrapporten. Detta gäller såväl räkenskaperna som den förenklade förvaltningsberättelsen. Kommunerna bör härvid beakta om sammanställda räkenskaper krävs för att möjliggöra en relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning. I de fall sammanställda räkenskaper inte upprättas, bör delårsresultatet samt helårsprognos redovisas för respektive bolag.

Delårsrapporten bedöms innehålla de delar och upplysningar som krävs enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rådet för kommunal redovisning rekommendation (RKR) R17 Delårsrapport.
--

4 God ekonomisk hushållning

4.1 Ekonomi

Malmö stad prognostiserar för helåret 2023 ett positivt resultat om 301 mnkr, vilket för helåret innebär en positiv budgetavvikelse om 801 mnkr (budget helår

-500 mnkr och prognos helår 301 mnkr). Kommunkoncernen innefattande bl.a. stadens helägda bolag prognostiserar ett positivt helårsresultat om 446 mnkr.

Malmö stad redovisar för perioden januari-augusti 2023 ett positivt resultat om 389 mnkr och kommunkoncernen ett positivt resultat om 636 mnkr.

Prognostiserat helårsresultat förklaras huvudsakligen av realisationsvinster om 51 mnkr (huvudsak friköp av tomträtter) samt att stadens verksamheter prognostiserar ett överskott om totalt 107 mnkr i förhållande till budget. Prognostiserat resultat förklaras även av högre intäkter från skatter och generella statsbidrag om 753 mnkr jämfört med budget.

BUDGETAVVIKELSE (mnkr)			
	Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhet	-23 927	-24 034	107
Realisationsvinster	51	0	51
Skatteintäkter & generella statsbidrag	24 283	23 530	753
Finansnetto	-106	4	-110
Resultat	301	-500	801
Justering realisationsvinster	-51		
Resultat efter balanskravsjustering	250		

Källa: Malmö stads delårsrapport 2023

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi.

Kommunstyrelsen bedöms vidare ha redovisat hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Balans- och resultaträkning med tillhörande noter har för perioden januari – augusti 2023 stämts av mot Malmö stads ekonomisystem utan väsentlig avvikelse.

4.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i Malmö stads budget för 2023 formulerat tretton mål för verksamheten i nämnder och helägda bolag inom fyra målområden: Utbildning och arbete, Stadsutveckling och klimat, Trygghet och delaktighet och En god organisation.

Kommunstyrelsens bedömning av utvecklingen inom respektive målområde utgår från nämndernas och bolagens rapporteringar. Analysen och den sammanvägda bedömningen uppges baseras exempelvis på faktorer som nämndernas och bolagens bidrag till respektive mål, bidragens relevans och storlek, samt effekter av bidragen.

Mot bakgrund av insatserna under perioden januari-augusti 2023 är kommunstyrelsens sammanvägda bedömning att arbetet i riktning mot nio av tretton kommunfullmäktigemål går enligt plan. För övriga fyra kommunfullmäktigemål går arbetet enligt kommunstyrelsen delvis enligt plan.

Därmed är kommunstyrelsens bedömning att förväntad förflyttning för året kommer att uppnås för nio av målen och delvis för fyra av målen. Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att den förväntade förflyttningen mot kommunfullmäktiges mål till övervägande del kommer att uppnås under året.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens förväntade utveckling avseende verksamhet utifrån kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att den förväntade förflyttningen mot kommunfullmäktiges mål till övervägande del kommer att uppnås under året.

Noterbart är att kommunstyrelsen gör bedömning av förväntad förflyttning mot måluppfyllelse för helåret, trots att nämnder och helägda bolag endast rapporterat utfallet per 31 augusti 2023 och inte rapporterar någon prognos för helåret 2023.

Noterbart är vidare att förväntad förflyttning gällande kommunfullmäktigemålet *Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser* prognostiseras att uppnås, trots att exempelvis funktionsstödsnämnden bedömt målet som inte uppnått och miljönämnden bedömt målet som delvis uppnått. Vad gäller miljönämnden har de i delårsrapporteringen redogjort för att Malmö behöver ytterligare öka takten på klimatomställningen i stadsutvecklingen för att klara stadens högt uppsatta mål.

Noterbart är även att kommunstyrelsen kan bli tydligare och mer transparent med vilka kriterier och bedömningsgrunder som används vid bedömning av förväntad förflyttning mot respektive kommunfullmäktigemål.

Vi konstaterar därmed att avrapporteringen av verksamhetsmål i delårsrapporten saknar tillräcklig tydlighet och som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

4.3 Finansiellt mål

Kommunfullmäktige har fastställt ett finansiellt mål att: Malmö stad ska ha en hållbar ekonomisk utveckling. Målet är långsiktigt och avser att trygga en hållbar ekonomisk utveckling över tid.

Hållbarheten i ekonomin mäts genom att följa tre indikatorer.

1. Årets resultat ska uppgå till minst ett nollresultat. (resultat)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade resultat för helåret 2023 uppgår till 301 mnkr och att skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 24 283 mnkr, vilket ger en resultatnivå om 1,2 %. För helåret 2023 var det budgeterade resultatet ett nollresultat inklusive disponering av resultatutjämningsreserv. Indikatorn visar att årets prognostiserade resultat överstiger ett nollresultat.

2. Räntebärande nettolån ska uppgå till högst 30 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. (lånekvot)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade räntebärande nettotillgång för helåret 2023 uppgår till 2 134 mnkr (-1 302 + 3 436) och att skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 24 283 mnkr, vilket ger en positiv lånekvot om +8,8 %. För helåret 2023 var räntebärande nettotillgång budgeterad till 1 143 mnkr, vilket ger en lånekvot om +4,9%. Ett högre resultat och lägre investeringsnivå än budgeterat innebär att skulden inte ökat som budgeterat. Indikatorn visar på en positiv lånekvot som understiger 30 %.

3. Relationen mellan finansnetto samt avskrivningar och skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska följas (kapitalkostnadsnivå)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade finansnetto för helåret 2023 uppgår till -106 mnkr (399 - 505), avskrivningar till -1 408 mnkr och skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 24 283 mnkr, vilket ger en kapitalkostnadsnivå (räntor och avskrivningar) om -6,2 %. För 2023 var kapitalkostnadsnivå budgeterad till -5,4 %. Den högre nivån beror främst på att den budgeterade utdelningen om 130 mnkr från Malmö stadshus AB till Malmö stad inte kommer att genomföras 2023. Kapitalkostnadsnivån har också påverkats av omklassificering av hyresavtal med längre löptider till finansiell leasing vilket ökar kapitalkostnaderna i form av avskrivningar. Budget 2023 har inte beaktat kapitalkostnader för finansiell leasing. Indikatorn visar att kapitalkostnadsnivå har följts.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens förväntade utveckling avseende finansiellt mål utifrån kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsen har utifrån helårsprognos 2023 följt upp indikatorerna till kommunfullmäktiges finansiella mål som visar att kommunen kommer att uppnå det finansiella målet vid räkenskapsårets slut.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

5 Balanskrav

Malmö stads delårsrapport 2023 innehåller en redogörelse kring balanskravet samt en balanskravsutredning. Kommunstyrelsen prognostiserar att kommunen kommer att uppfylla det lagstadgade balanskravet vid räkenskapsårets slut.

Förvaltningsberättelsen ska enligt gällande normering innehålla en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen och bland annat innefatta upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar samt resultat justerat för förändring av resultatutjämningsreserven.

Balanskravsjusteringar görs genom att följande uppgifter inte beaktas vid beräkningen av årets resultat:

1. Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning. 2. Realisationsförluster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning. 3. Orealiserade vinster och förluster i värdepapper. 4. Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper.

Malmö stads resultaträkning utgör underlag för avstämning mot det lagstadgade kravet på ekonomisk balans. Prognostiserat resultat för helåret 2023 uppgår till 301 mnkr. Efter justering för realisationsvinster om -51 mnkr uppgår balanskravsresultatet till 250 mnkr. Eventuell avsättning av medel till resultatutjämningsreserv beslutas i samband med årsbokslut.

Kommunstyrelsen bedöms ha genomfört en balanskravsutredning utifrån gällande normering och lämnat en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognos 2023. Balanskravsutredningen visar utifrån helårsprognosen och efter justeringar ett positivt balanskravsresultat om 250 mnkr.

6 Redovisningsprinciper

Malmö stad redovisar i delårsrapport 2023 att kommunens redovisning utgår från lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning om inget annat anges. Därutöver följs det regelverk och den normgivning som gäller för övriga sektorer i samhället och som innefattas i begreppet god redovisningssed. Kommunstyrelsen har i delårsrapporten upplyst att kommunen inte har ändrat några redovisningsprinciper eller beräkningsmetoder jämfört med årsredovisningen 2022.

Vad gäller omklassificering av leasingavtal (hyresavtal) har stadskontoret framfört att samtliga förvaltningar kommer att vara klara med klassificering av sina hyresavtal för lokaler och fastigheter till årsbokslutet. De avtal som klassificerats som finansiella kommer då att ha rättats i balansräkningen enligt samma princip som ÅB 2022. Arbetet var inte helt klart i DR varför rättning inte kunde göras.

Vad gäller säsongvariationer och cykliska effekter har kommunstyrelsen upplyst att kommunkoncernens verksamheter varierar över året i omfattning och inriktning. Detta gör att intäkter och kostnader inte är linjärt fördelade under året. Kommunstyrelsen gör bedömningen att de cykliska variationerna som finns i kommunkoncernens intäkter och kostnader har ingen väsentlig påverkan på utfallet per 31 augusti 2023 i jämförelse med helårsprognosen för 2023.

Delårsrapporten bedöms innehålla de upplysningar om redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som krävs enligt RKR:s rekommendation.

Rekommendationen gör gällande att delårsrapporten ska innehålla upplysningar i not om att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller om dessa principer eller metoder har ändrats en beskrivning av karaktären och effekten av förändringen.

7 Drift- och investeringsredovisning

Malmö stad har i delårsrapporteringen 2023 redovisat en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet.

Driftredovisningen omfattar kommunens nämnder, helägda och delägda bolag samt kommunalförbund. Beskrivningen görs genom två olika tabeller med tillhörande kommentarer.

För nämnderna har utfallet för januari – augusti 2023 redovisats, fördelat på intäkter och kostnader för åren 2022 och 2023. För helåret 2023 har prognostiserad nettokostnad om 301 mnkr och budgeterad nettokostnad om -500 mnkr redovisats samt budgetavvikelse. Prognostiserade budgetavvikelser har följts upp och kommenterats per nämnd.

För bolagen och kommunalförbunden har rörelsens intäkter samt resultat efter finansiella poster redovisats (översikt bolag och kommunalförbund). Redovisningen fördelar sig på budget, utfall för perioden januari – augusti 2023 och prognos för 2023 samt avvikelse mellan budget och prognos för helåret 2023. Intäkter och resultat för perioden och helåret har följts upp och kommenterats för respektive bolag och kommunförbund.

Investeringsredovisningen omfattar kommunens nämnder, helägda och delägda bolag samt kommunalförbund. Beskrivningen görs genom två olika tabeller och en lista med specifikation av pågående och avslutade investeringsprojekt (investeringsbeslut) samt uppföljning med tillhörande kommentarer.

För nämnderna visas årets investeringar och total investeringsvolym fördelat på budget, utfall för perioden januari – augusti 2023 samt prognos och prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2023. Budgeterade investeringar för helåret 2023 uppgår till 3 627 mnkr och prognostiserad investeringsnivå för motsvarande period uppgår till 3 157 mnkr, vilket ger en prognostiserad budgetavvikelse om 470 mnkr.

För bolagen (hel och delägda) och kommunalförbunden visas årets investeringar och total investeringsvolym fördelat på budget, utfall för perioden januari – augusti 2023 samt prognos och prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2023. Budgeterade investeringar för helåret 2023 uppgår till 3 422 mnkr och prognostiserad investeringsnivå för motsvarande period uppgår till 3 223 mnkr, vilket ger en prognostiserad budgetavvikelse om 199 mnkr.

Drift- och investeringsredovisningen bedöms överensstämma med rekommendation från RKR som gör gällande att en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ska ingå i delårsrapporten.

Drift- och investeringsredovisningen bedöms ha utformats så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot fullmäktiges senast beslutade budget.